

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

Η ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας για το Β' εξάμηνο 1983 από την Ελλάδα έχει για μας ιδιαίτερη σημασία.

Έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί για πρώτη φορά η Ελλάδα αναλαμβάνει την ευθύνη ενός οργάνου της Κοινότητας, το οποίο λόγω της διάστασης των προβλημάτων που καλείται από τις ιδρυτικές και συναφείς συνθήκες να επιλύσει διαδραματίζει έναν αποφασιστικό ρόλο στην ευρωπαϊκή εξέλιξη. Η χώρα μας έχει συναίσθηση της ευθύνης απάναντι στους λαούς της Ευρώπης να χαράξει κατευθύνσεις, να αντιμετωπίσει προβλήματα, να επιδιώξει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση σε τρόπο ώστε να αντιμετωπισθούν κατά δίκαιο τρόπο οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας.

Η ανάληψη της Προεδρίας από την Ελλάδα βρίσκει την Κοινότητα σε μία κρίση όσον αφορά τον γεωργικό τομέα. Στις εγγενείς αδυναμίες της αγροτικής πολιτικής που χρονίζουν από παλιά έρχονται να προστεθούν οι δυσμενείς συνέπειες της κρίσης άλλων τομέων της οικονομίας με αποτέλεσμα να γίνεται ακόμη πιο δύσκολη μία αποτελεσματική κοινή Αγροτική Πολιτική.

Η πορεία που ακολούθησε η Κοινή Αγροτική Πολιτική για την πραγμάτωση των καταστατικών της στόχων έχει να επιδείξει κυρίως ποσοτικά επιτεύγματα τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο συνολικού αγροτικού εισοδήματος κι αυτό σαν αποτέλεσμα των μέσων και μηχανισμών που χρησιμοποίησε για αύξηση αγροτικού εισοδήματος και παραγωγικότητας. Αποτελεί ωστόσο κοινό τόπο ότι τα μέσα αυτά δεν ήταν επαρκή για να συμβάλλουν σε μία ουσιαστική αλλαγή των δεδομένων της αγροτικής οικονομίας των κρατών μελών, μία αλλαγή που θα διαφοροποιούσε αφ'ενός τις σχέσεις παραγωγής στον αγροτικό τομέα με στόχο τη βελτίωση της θέσης του αγρότη αφ'ετέρου θα κάλυπτε το χάσμα μεταξύ περισσότερο και λιγότερο ανεπτυγμένων χώρων και τομέων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Μία τέτοια αλλαγή στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ήταν μάλλον εθνική επιλογή και πρωτοβουλία παρά αποτελεσματική κοινοτική πολιτική. Και σαν αποτελεσματική κοινοτική πολι-

τική θα έβλεπα μία πιό θαρραλέα διαρθρωτική πολιτική τόσο ως προς τους στόχους της και τους διατιθέμενους μηχανισμούς, όσο και ως προς τα κεφάλαια που θα έπρεπε να διατεθούν για την αποτελεσματικότητα μίας τέτοιας πολιτικής.

Η μη επίλυση χρόνιων προβλημάτων στον αγροτικό τομέα, η όξυνση ορισμένων από αυτά και η περιοδικότητα με την οποία εμφανίζονται, οι πιεστικές προθεσμίες μεσ' τις οποίες καλούμαστε να τα αντιμετωπίσουμε, η βραχυχρόνια περίοδος προεδρίας κάθε Κράτους-Μέλους που συνεπάγεται εύλογα για κάθε ένα από μας όταν προεδρεύει την επιθυμία άμεσης επίδειξης έργου, μας οδηγούν αναπόφευκτα σχεδόν στο να κυττάζουμε τα δέντρα και να παραβλέπουμε το δάσος.

Ίσως το πρόβλημα μας να μην είναι μόνο οικονομικό χαρακτήρα αλλά και θεσμικό ειδικότερα δηλαδή του τρόπου λειτουργίας μας σαν Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, ενός τρόπου που μας πειθαναγκάζει συχνά να περιοριζόμαστε σε μία τρέχουσα διαχείριση των προβλημάτων της Προεδρίας που ασκούμε, παρεμποδίζοντας παράλληλα τις δυνατότητες χάραξης και εφαρμογής μίας μεσομακροπρόθεσμης αγροτικής πολιτικής.

Μέσα σε μία γενικευμένη οικονομική κρίση στο χώρο της Ευρώπης όπου οι αντιφάσεις του συστήματος που εφαρμόζουμε γίνονται πιό απτές γίνεται και πιό ανάγλυφος ο κίνδυνος μίας Ευρώπης των δύο ταχυτήτων. Σ' ένα τομέα μάλιστα όπως ο αγροτικός, όπου έχει διαμορφωθεί περισσότερο απ' ότι σ' όλους τους άλλους μία συνεκτική κοινή πολιτική, η κοινή αυτή αγροτική πολιτική δεν απέτρεψε - και σ' ορισμένες περιπτώσεις προώθησε - την διαμόρφωση δύο ταχυτήτων. Κι' αυτό άλλοτε στους ρυθμούς ανάπτυξης των αγροτικών οικονομιών της Κοινότητας και άλλοτε στους ρυθμούς εφαρμογής εκείνου ακριβώς του τμήματος της Κ.Α.Π. που προαριζόταν να επιλύσει τα κύρια προβλήματά μας, δηλ. της διαρθρωτικής πολιτικής.

Πιστεύω, ότι θα πρέπει να κυττάξουμε την προβληματική αυτή, τις παραμονές της τρίτης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Μία προσε-

κτική θεώρηση των πραγμάτων θα μας οδηγούσε αβίαστα στη θέση ότι στόχος μας δεν είναι πώς θα διασφαλισθεί η Κοινότητα των 10 από τα προβλήματα που θα συνεπιφέρει γι' αυτή η νέα διεύρυνση, αλλά σε ποιά κατεύθυνση θα πρέπει να μετασχηματισθεί η Κ.Α.Π. για να αποτρέψει την δημιουργία νέων και να επιτύχει την επίλυση των ήδη υπάρχοντων προβλημάτων. Κι' αυτό ανεξάρτητα από το αν αυτά εμπίπτουν στο χώρο της κοινοτικής ή της εθνικής πολιτικής και ευθύνης.

Πιστεύω ακόμη πως μία τέτοια θεώρηση θα φώτιζε ίσως διαφορετικά την προβληματική του κοινοτικού κεκτημένου, θα έδινε έναυσμα για ένα νέο ξεκίνημα της συζήτησης γύρω από την εξαγωγική πολιτική μας για αγροτικά προϊόντα, θα προωθούσε τις συζητήσεις για τα ολοκληρωμένα μεσογειακά προγράμματα και τέλος - και κυριώτερα - θα ιεραρχούσε την διαρθρωτική πολιτική ως το κύριο μέσο αντιμετώπισης των προβλημάτων μας έστω με το πολιτικό κόστος των μη άμεσων και θεαματικών αποτελεσμάτων αλλά με το πολιτικό όφελος ότι ανταποκριθήκαμε μεσομακροπρόθεσμα στις ευθύνες που φέρουμε.

Μία κοινοτική πολιτική αντιμετώπισης της κρίσης που θα περιέκοπτε τους διαθέσιμους για την αγροτική οικονομία πόρους και που στη συνέχεια δεν θα είχε όχι μόνο το θάρρος να ενισχύσει και να αναθεωρήσει τη διαρθρωτική πολιτική σε ένα πιο δυναμικό προσανατολισμό, αλλά και θα περιόριζε τις διαρθρωτικές δαπάνες, θα ήταν μία λανθασμένη πολιτική απέναντι στους μικρομεσαίους παραγωγούς και μη συμβιβάσιμη με τους καταστατικούς στόχους των συνθηκών.

Η Ελληνική Προεδρία δεν ελπίζει βέβαια να λύσει όλα τα προβλήματα που ανέφερα. Ελπίζει, όμως, ότι θα προωθήσει τον προβληματισμό γύρω από αυτά και την αναζήτηση λύσεων.-



ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

Η ανάληψη της Προεδρίας του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας για το Β'εξάμηνο 1983 από την Ελλάδα έχει για μας ιδιαίτερη σημασία.

Έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί για πρώτη φορά η Ελλάδα αναλαμβάνει την ευθύνη ενός οργάνου της Κοινότητας, το οποίο λόγω της διάστασης των προβλημάτων που καλείται από τις ιδρυτικές και συναφείς συνθήκες να επιλύσει διαδραματίζει έναν αποφασιστικό ρόλο στην ευρωπαϊκή εξέλιξη. Η χώρα μας έχει συναίσθηση της ευθύνης απέναντι στους λαούς της Ευρώπης να χαράξει κατευθύνσεις, να αντιμετωπίσει προβλήματα και να επιδιώξει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση σε τρόπο ώστε να αντιμετωπισθούν κατά δίκαιο τρόπο οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας.

Η ανάληψη της Προεδρίας από την Ελλάδα βρίσκει την Κοινότητα σε μία κρίσιμη καμπή. Στις εγγενείς αδυναμίες της αγροτικής πολιτικής που χρονίζουν από παλιά έρχονται να προστεθούν οι δυσμενείς συνέπειες της κρίσης άλλων τομέων της οικονομίας με αποτέλεσμα να γίνεται ακόμη πιο δύσκολη μία αποτελεσματική Κοινή Αγροτική Πολιτική.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στουτγάρδης μας έδωσε, κύριοι συνάδελφοι, μία σαφή εντολή στο θέμα αυτό. Η εντολή αυτή είναι η εκλογίκευση των δαπανών μας αφ'ενός και η προσπάθεια για ισότιμη μεταχείριση όλων των προϊόντων, όλων των περιοχών και όλων των παραγωγών στα πλαίσια που καθορίζονται από τις Κοινοτικές Συνθήκες, κάνοντας μάλιστα ιδιαίτερη αναφορά στις μειονεκτικές περιοχές και στους μικρούς παραγωγούς της Κοινότητας. Γιατί είναι φανερό κύριοι συνάδελφοι ότι η πορεία που ακολούθησε η Κοινή Αγροτική Πολιτική για την πραγμάτωση των καταστατικών της στόχων έχει να επιδείξει κυρίως ποσοτικά επιτεύγματα τόσο σε επίπεδο παραγωγής όσο και σε επίπεδο συνολικού αγροτικού εισοδήματος. Αποτελεί ωστόσο κοινό τόπο ότι τα μέσα αυτά δεν ήταν επαρκή για να συμβάλλουν σε μία ουσιαστική αλλαγή των δεδομένων της αγροτικής οικονομίας όλων των κρατών μελών, μία αλλαγή που θα διαφοροποιούσε αφ'ενός τις σχέσεις παραγωγής στον αγροτικό τομέα με στόχο τη βελτίωση της θέσης του αγρότη αφ'ετέρου θα κάλυπτε το χάσμα μεταξύ περισσότερο και λιγώτερο ανεπτυγμένων χωρών και τομέων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Μία τέτοια αλλαγή αφέθηκε να είναι μάλλον εθνική επιλογή και πρωτοβουλία παρά μία αποτελεσματική κοινοτική πολιτική

λησμονώντας προφανώς, ότι ωρισμένα Κράτη-Μέλη δεν έχουν αντικειμενικά την ίδια δυνατότητα με ωρισμένα άλλα Κράτη-Μέλη να προωθήσουν στον ίδιο βαθμό και με τους ίδιους ρυθμούς και με την ίδια επάρκεια πόρων τις αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές. Η εντολή, και εδώ, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στουτγάρδης είναι σαφής και προκύπτει άμεσα από την έκκληση για την επιτάχυνση των Μεσογειακών Προγραμμάτων της Κοινότητας.

Θα έβλεπα λοιπόν, μία πιο θαρραλέα διαρθρωτική πολιτική τόσο ως προς τους στόχους της και τους διατιθέμενους μηχανισμούς, όσο και ως προς τα κεφάλαια που θα έπρεπε να διατεθούν για την αποτελεσματικότητα μίας τέτοιας πολιτικής.

Το πρόβλημά μας κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι κύρια οικονομικού χαρακτήρα αλλά θεσμικού χαρακτήρα. Συνίσταται, δηλαδή, στον τρόπο λειτουργίας μας σαν Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας, ένα τρόπο που μας πειθαναγκάζει συχνά να περιοριζόμαστε σε μία τρέχουσα διαχείριση των προβλημάτων της Προεδρίας που ασκούμε, παρεμποδίζοντας παράλληλα τις δυνατότητες χάραξης και εφαρμογής μίας μεσομακροπρόθεσμης αγροτικής πολιτικής.

Μέσα σε μία γενικευμένη οικονομική κρίση στο χώρο της Ευρώπης όπου οι αντιφάσεις του συστήματος που εφαρμόζουμε γίνονται πιο απτές γίνεται και πιο ανάγλυφος ο κίνδυνος μίας Ευρώπης των δύο ταχυτήτων. Σ'ένα τομέα μάλιστα όπως ο αγροτικός, όπου έχει διαμορφωθεί περισσότερο απ'ότι σ'όλους τους άλλους μία συνεκτική κοινή πολιτική, η κοινή αυτή αγροτική πολιτική δεν απέτρεψε - και σ'ορισμένες περιπτώσεις προώθησε - την διαμόρφωση δύο ταχυτήτων, δύο ταχυτήτων τόσο ως προς τις εγγυήσεις, δηλαδή την βραχυχρόνια πολιτική μας των τιμών και της διαχείρισης της αγοράς, όσο και ως προς την μακροχρόνια πολιτική μας της ανάπτυξης και των διαρθρωτικών μεταβολών.

Πιστεύω, ότι θα πρέπει να κυττάξουμε την προβληματική αυτή, τις παραμονές της τρίτης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Μία προσεκτική θεώρηση των πραγμάτων θα μας οδηγούσε αβίαστα στη θέση ότι κεκτημένα δικαιώματα, όχι προνόμια, των κοινοτικών παραγωγών, Βόρειων ή Νότιων, δεν μπορούν να απαλειφθούν στο όνομα ενός περιορισμού των δαπανών που θα πλήττει όμοια δικαίους ή αδίκους, μεγάλους και μικρούς πλεονασματικά και μη πλεονασματικά προϊόντα. Η Στουτγάρδη, κατά

σοφό και σαφή τρόπο, μας καλεί να εκλογικεύσουμε την ΚΑΠ, όχι να την αφανίσουμε δημιουργώντας εσωτερικές αντιθέσεις νέες και οξύνοντας τις παλιές.

Πιστεύω ακόμη πως μία τέτοια θεώρηση θα φώτιζε ίσως διαφορετικά την προβληματική του κοινοτικού κεκτημένου, θα μας έκανε να βλέπουμε κατά ένα πιο συνεκτικό τρόπο τον φτωχό Ιταλό παραγωγό του Messoformo και τον αναπτυγμένο γάλλο παραγωγό της Νορμανδίας, θα μας έκανε να βλέπουμε σφαιρικώτερα τα βουνά του βούτυρου και την σταφίδα της Κρήτης, θα έδινε έναυσμα για ένα νέο ξεκίνημα της συζήτησης γύρω από την εξαγωγική πολιτική μας για αγροτικά-προϊόντα, θα προωθούσε τις συζητήσεις για τα ολοκληρωμένα μεσογειακά προγράμματα και τέλος - και κυριώτερα - θα ιεραρχούσε την διαρθρωτική πολιτική ως το κύριο μέσο αντιμετώπισης των προβλημάτων μας έστω με το πολιτικό κόστος των μη άμεσων και θεαματικών αποτελεσμάτων αλλά με το πολιτικό όφελος ότι ανταποκριθήκαμε μεσομακροπρόθεσμα στις ευθύνες που φέρουμε.

Η Ελληνική Προεδρία δεν ελπίζει βέβαια να λύσει όλα τα προβλήματα που ανέφερα. Ελπίζει, όμως, ότι θα λύσει σίγουρα μερικά από αυτά και θα προωθήσει τον προβληματισμό και την αναζήτηση λύσεων για πολλά από τα άλλα.